

Ajna Grbić

08.04.2025. 21:41

Pogledano: 54 puta

Vježba - Improvizovana apoteka: Pravila upotrebe/korištenja lijekovitih oblika

Ponavljanje općih karakteristika i pravila izdavanja lijeka sa naglaskom na napomene pravilne upotrebe određenih oblika lijeka u praksi, isticanje izuzetaka i grešaka prilikom korištenja lijeka i praćenje postupka uzimanja lijeka na primjerima.

Tags

Aktivnosti sa učenicima

Organizacijski oblik nastave

Predmetna nastava 4. razred

Vrsta nastavnog procesa

Poseban vid nastavnog procesa - Praktična nastava

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Trajanje

45 minuta (za grupu od 9 učenika)

Oblasti

Područje prirodnih nauka

Predmet

Farmaceutska tehnologija s kozmetologijom - PRAKTIČNA NASTAVA

Ključne kompetencije

Učiti kako učiti

Kompetencija kulturološke svijesti i istraživanja

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja

CILJEVI I ISHODI UČENJA I POUČAVANJA:

Cilj/evi:

Ponavljjanje općih karakteristika i pravila izdavanja lijeka sa naglaskom na napomene pravilne upotrebe određenih oblika lijeka u praksi, isticanje izuzetaka i grešaka prilikom korištenja lijeka i

praćenje postupka uzimanja lijeka na primjerima. Razvijanje sposobnosti odgovaranja na pitanja s razumijevanjem, podsticanje slobodnije komunikacije i primjene znanja o pravilnim načinima konzumiranja lijeka, sposobnost uočavanja grešaka u načinu aplikacije i isticanja bitnosti prilikom uzimanja nekog oblika lijeka.

Ishodi:

Stvaranje ugodne radne atmosfere, razvijanje kulture međusobnog slušanja i dopunjavanja odgovora na temu korištenja/upotrebe ljekovitih oblika, podsticanje socijalizacije učenika i razmjene znanja kroz rad u većoj grupi, razvijanje samostalnost i samopuzdanja kroz individualan oblik rada i izlaganja o korištenju ljekovitog oblika, razvijanje radnih navika

Detaljan opis realizacije

Kroz razgovor izdvojiti stavke koje su najbitnije da pratimo kada izdajemo lijek pacijentu. Iste zapisati na tabli .

Očekivani odgovor:

-DOBI

-VRSTI I OBLIKU LIJEKA

-JAČINI I DOZI LIJEKA

-KOMBINOVANJU LIJEKOVA

-NAPOMINJEM ZA UZIMANJE

Pustiti krati video na temu.

Reći učenicima da sjedu u jednu grupu. Upoznati učenike sa pravilima vježbe.

Pravila:

- Improvizovati apotekarske uslove, sjesti u manju grupu

-Svako izvlači recept sa svojim zadatkom

- U svakom slučaju učenik je apotekar koji individualno tumači recept i upute meni kao pacijentu
- Ostali učenici nakon svake individualne upute mogu dopuniti ukoliko ima još nešto bitno za reći
- Skupa prodiskutovati ako bude nekih nejasnoća nakon svakog recepta
- Pravila aplikacije pokazati na preparatu ili drugom učeniku
- Za svakog učenika se u tabeli se bilježi kako je znao svoju postupak i ako je bio aktivan

Vježba:

- Započinje slučajnim izvlačenjem brojeva, koji će odrediti redoslijed ko će biti farmaceut a ko pacijent.
- Svako ko završi na mjestu farmaceuta u narednom krugu je pacijent.
- Profesorica za počinje na mjestu pacijenta, a u ostalim krugovima služi kao asistent pacijentu za dodatna pitanja za farmaceuta.
- Svaki pacijent metodom slučajno uzorka izvlaci karticu i ta pitanja postavlja farmaceutu.
- Kartice su izgledom recepta. sa označenim brojevima od 1-10, i ne mogu se ponavljati
- Pacijent ima zadatak da pita kako će koristiti određeni oblik lijeka na pravilan način, a zadatak farmaceuta je da objasni pravilnu aplikaciju, i napomene eventualne nejasnoće.
- Ostali učenici u tom periodu su kolege farmaceutu i imaju zadatak da ga podsjetite ukoliko nešto zaboravi reći za primjenu lijeka..
- Vježba se radi dok svi ne budu jednom farmaceut jednom apotekar.
- Kartice sa receptima su u PRILOGU.

Odgovor na RECEPT- kartice:

Recept 1. Rektalna aplikacija kod djeteta:

Rektalni put primjene lijeka koristi kod osoba koja ne mogu uzeti lijek na usta (npr. povraćaju ili nisu pri svijesti) ili kod djece kad želimo bržu reakciju lijeka npr. kad je tjelesna temperatura iznad 39 C (ibuprofen). Oprati ruke ,staviti rukavice. Čepići se uvode u debelo crijevo, najbolje u ležećem položaju kako bi tijelo i samo crijevo bili opušteni i time olakšano uvođenje. Nakon nekog vremena moguće je da će dio lijeka iscuriti i to je normalno, jer zapravo iscuri "nosač" lijeka koji samo služi da određeni lijek možemo uvesti u debelo crijevo. Najbolje ih je primjenjivati navečer, prije spavanja, kako bi tijelo bilo što duže u ležećem položaju.

Oralna aplikacija sirupa kod djeteta-Promućkati svaki puta prije upotrebe,čuvati na sobnoj temperaturu ,voditi racuna o dozi,uzimati naizmjenično sa čepićima,po potrebi dati djetetu vode nakon sirupa.Može se davati kasikicom, špricom ili čašicom.

Recept 2. Vaginalna aplikacija (vagitorije i krema)

Provjeriti da li se čuvaju u frižideru ili na sobnoj temperaturi (isto savetovati pacijentkinji),mekane vagitorije očvrnuti pod hladnom vodom ili u frižideru,vagitorije se nanose pomoću aplikatora koji je priložen u pakovanju ili direktno , naglasiti pacijentkinji način uzimanja (postoje i u obliku kapsula za oralnu primenu i kao vagitorije),koristiti prema uputstvu proizvođača; najčešće se apliciraje uveče, pred spavanje (higijenski i efikasnije), vagitorije koje revitalizuju i obnavljaju sluzokožu,uglavnom se ne koriste tokom menstrualnog ciklusa (osim ako ljekar nije naglasio suprotno) , izbjegavati konzumiranje alkohola 24-48h prilikom korišćenja vagitorija koje sadrže metronidazol .V agitorije koje sadrže antibiotike mogu da utiču na promjenu djelovanja sistemskih antibiotika. Obratiti se ljekaru prije uvođenja novog vagitorije mogu ometati efikasnost kondoma i sličnih mehaničkih kontraceptiva. Oprati ruke ,i otvoriti tek kada smo spremni za primjenu

Postaviti se u ležeći položaj, zatim podici blago noge prema gore savijen u koljenima, aplikatorom ili rukom vagitoriju laganao prici vaginalnom otvoru i utinuti blagim pritiskom, malo se zadržati u tom položaju, nakon čega treba ostatati u ležećem položaju bar 15 minuta da pocne resorpcija.

Kremu koristiti uvijek s aplikatorom po pravilu kao i vagitorije, jedan aplikator, jedna doza.

Recept 3. Aplikacija spreja i kapi za uši:

Oprati i osušiti ruke.-Kapaljkom ne dodirivati spoljni ušni kanal (sem ukoliko nije tako propisano) kako bi se izbegla kontaminacija.Prije upotrebe promućkati ukoliko je suspenzija.Zatim ugrijati

između ruku ,kakao bi primjena bila ugodnija. Povlačenjem uha nagore ispraviće se ušni kanali olakšati kretanje kapi kroz kanal. Kod odraslih i djece preko tri godine, nježno povući gornji dio uha gore pa nazad. Kod djece ispod tri godine, nježno povući gornji dio uha dole pa nazad. Nakon ukapavanja propisanog broja kapi, nekoliko minuta ostati u istom položaju. Bubnjić lagano pritisnuti da kapi bolje prođu do kanala. Obrisati ušnu školjku ukoliko ima zaostalih kapi. Sačekati 10 tak minuta pa tek onda ukapati u drugo uho. Ukoliko se ukapava više od jedne vrste kapi, sačekati najmanje 5 minuta prije ukapavanja sljedećih. Ne koristiti štapiće za uši nakon ukapavanja kapi.

Recept 4. Aplikacija spraja i pastila za grlo:

Isprati usta i grlo vodom. Pastile uzimati između sprejanja spreja, ne gristi nego samo pijukati, i ne piti tecnos u toku i nakon pijukanja da bi ispoljile efekat.

Prije aplikacije spreja otvoriti dio aplikatora i probati u prazno jednu dozu. Jedno štrcanje je jedna doza. Nakon toga sprej lagano penijeti u usta bez dodirivanja jezikom isprejati dublje u grlo ili na mjesto bola u ustima. Nakon spreja ne ispijati usta, a aplikator isprati toplom vodom.

Recept 5. Aplikacija pumpice i inhalera za djecu:

Provjeriti da li dvije plave membrane pravilno funkcionišu: staviti masku na lice i pritisnuti je na usta tako da omogućite da se vide obje membrane; treba da se pomjeri pri udahu - unutrašnja. Skinuti zaštitu sa nastavka za usta i protresti inhalator. Staviti inhalator u držač na kraju Babyhalera. Uzeti bebu i držaći inhalator sa aplikatorom vodoravno, pritisnuti palcem dozator da se u aplikator oslobodi 1 doza. Staviti masku preko nosa i usta bebe što je moguće brže i držati aplikator pod uglom (kao flašicu za mleko) dok beba ne udahne 5-10 puta (15 sec.), broj udaha odgovara pokretima membrane. Skloniti masku, sačekati nekoliko sec. i ponoviti dozu (procedure 4 i 5), ukoliko je potrebno. Umiriti bebu i izvaditi inhalator. Zatim isprati usta bebi i očistiti inhalator i pumpicu. Isto vazi za obje vrste pumpice.

Recept 6. Aplikacija pumpice i inhalera za odrasle:

Uređaj za inhalaciju (sa kapsulama za inhalaciju). Da bi se oslobodio zaštitni poklopac pritisnuti taster jedanput do kraja, a zatim pustiti. Otvoriti poklopac podizanjem prema gore. Otvoriti usnik podizanjem prema gore. Izvaditi kapsulu iz blistera (isključivo neposredno pre upotrebe) i staviti je u centralnu komoru. Nije važno koja strana kapsule ide u komoru. Čvrsto zatvoriti usnik dok se ne čuje „klik“ pri čemu poklopac ostaje otvoren. Držati uređaj okrenut na gore, pa pritisnuti taster u samo jednom potezu i otpustiti ga. Na ovaj način se kapsula probuši i dozvoljava da se lijek

osloboditi prilikom udisaja.. Izdahnuti vazduh iz pluća maksimalno, koliko je moguće. Voditi računa da se ne izdiše direktno u usnik. Staviti usnik uređaja za inhalaciju i čvrsto ga obuhvatiti usnama ne zubima. Glavu držati uspravno i udahnuti polako i duboko uz brzinu koja dopušta da se čuje ili oseti kako kapsula vibrira. Udahnuti dok se ne napune pluća. Zadržati dah koliko prija (10tak sekundi) i istovremeno izvući uređaj iz usta. Kapsula se potpuno prazni ponavljanjem poslednja dva koraka. Ponovo otvoriti usnik i istresti iskorišćenu kapsulu i baciti je. Zatvoriti usnik i poklopac, pa skloniti uređaj.

Recept 7. Aplikacija spreja za nos i obicnih tableta:

Isprazniti nos. Sjesti i glavu blago nagnuti napred. Promućkati sprej. Prilikom pritiskanja spreja, zatvoriti drugu polovinu nosa prstom. Zatvorenih usta, ušpricati propisanu dozu u nos. Skloniti sprej, dok glava ostaje blago zabačena naprijed par momenata, a onda iskositi glavunazad. Ne disati par sekundi, a onda par sekundi disati na usta. Očistiti plastični deo kapaljke posle svake upotrebe toplom vodom. Tablete piti nakon jela sa većom količinom vode, svaki dan ispiti sve tablete

Recept 8. Aplikacija kapi za nos i kapsula:

Isprazniti nos nagnuti glavu unazad (u sedećem ili ležećem položaju). Kapaljku prinjeti na vrh nosnog kanala i ukapatipropisan broj kapi. Kapaljkom ne dodirivati unutrašnjost nosnog kanala kako bi se izbjegla kontaminacija. Obrisati nos čistom maramicom ukoliko imazaostalih kapi.

Kapsulu piti sa dosta vode, ukoliko postoji problem sa gutanjem može se otvoriti u času vode ,promjesati i tako popiti.

Recept 9. Aplikacija kapi za oči i vještačkih suza:

Ne pozajmljivati kapi i masti za oči, u slučaju korišćenja masti i kapi za oči u isto vrijeme, prvo staviti kapi, sačekati oko 5 min prije nanošenja masti za oči, u slučaju da se koristi više od jedne vrste kapi za oči sačekati 5 min pre nanošenja sljedećih, skinuti sočiva pre nanošenja kapi ili masti za oči, čuvati na hladnom i suvom mestu, van domašaja djece. Opšte uputstvo za upotrebu kapi za oči: oprati i osušiti ruke, zabaciti glavu unazad, pogledati naviše i povući donji kapak na dole, sa kapaljkom u drugoj ruci prići što je moguće, bliže kapku ali bez dodirivanja i nakapati određeni broj kapi u donju konjunktivalnu vrećicu (oko može da primi jednu kap, stoga napraviti kratku pauzu

između ukapavanja), zažmuriti, obrisati višak kapi sa trepavica i kapka čistom maramicom, rok upotrebe kapi sa konzervansom iznosi 4 nedelje, a bez konzervansa 5 dana po otvaranju.

Recept 10. Aplikacija spreja za kozu i gela ili praška :

Promućkati svaki put prije upotrebe. Oprati ruke i staviti rukavice. Očistiti oboljelo mjesto vodom, sem ako nije drugačije propisano. Kožu osušiti čistim peškirom. Sprej držati uspravno, 15-20 cm daleko od kože. Pritisnuti 1-3 sekunde, osim ako nije propisano drugačije. Ukoliko je potrebno koristiti više puta, svaki put promućkati. Držati daleko od očiju, nosa i usta (ne udisati eventualna isparenja). U mirnom položaju ostati minutu do dvije da se sprej upije. Ne pušiti tokom nanošenja. Ne koristiti pored plamena ili otvorene vatre. Ne otvarati ili bušiti bočicu ni kad je prazna.

Oprati ruke. Pažljivo oprati kožu gdje je predviđeno nanošenje, sem ukoliko ljekar nije propisao drugačije. Kožu osušiti čistim peškirom. Preparat tipa suspenzije promućkati prije upotrebe. Nanijeti u tankom sloju na oboljelo mjesto i ne utrljavati ili posuti prasak i ne utrljavati. Zdržati se u mirnom položaju da se upije.

Ako se nanose u večernjim satima može se staviti pamuzna gaza ili pelena bez pritiska, da zadrži lijek na mjestu djelovanja, nositi pamučnu odjeću.

Recept 11. Aplikacija masti i kreme na kožu:

Pažljivo oprati kožu gdje je predviđeno nanošenje, sem ukoliko ljekar nije propisao drugačije. Kožu osušiti čistim peškirom. Preparat tipa suspenzije promućkati prije upotrebe. Nanijeti u tankom sloju na oboljelo mjesto i lagano razmazati. Ne prekrivati flasterom, sem ukoliko nije propisano. Masti nanijeti na isušene dijelove i dijelove gdje nema dlake, a kremu na dijelove prekrivene dlakom i manje isušene.

Ako se nanose u večernjim satima< može se staviti pamuzna gaza ili pelena bez pritiska, da zadrži lijek na mjestu djelovanja, nositi pamučnu odjeću.

ANALIZA PONOVLJENOG GRADIVA

a) UZ NAVEDEN ASOCIJACIJE NAPISATI ZA KOJI NAČIN APLIKACIJE SU VEZANI!?

1. Većina lijekova koja se apliciraju na ovaj način zahtjevaju da se nakon kraćeg vremena usta isperu vodom.

2. Oboljelo mjesto se čisti prije aplikacije i nije obavezno prekrivanje aplicirnaog lijek,ako to nije naglašeno.

3. Nelagoda prilikom aplikacije spanjuje se blagim hlađenjem lijekovitog oblika

4. Kod dojenčadi je drugi položaj u odnosu na odrasle i stariju djecu

5. Kobinovanje dva oblika za ovo mjesto aplikacije zhtjeva sterilnost i razmak od pola sata minimalno.

b)Položaju tijela ili organa pridružiti način aplikacije koji odgovara!?

1.glava blago nazad _____vagitorije

2.noge okrenute na bok _____kapi za uši

3.glava blago naprijed _____kapi za nos

4.aplikacaij prilagođena ženama _____supozitorije

Učenicima dati papir da navedu koje su se greške njima samima dešavale kod aplikacije lijekova (SVAKI UČENIK RADI PO JEDAN OBLIK) ,i da pokušaju sami napisati recepti.

Praćenje i procjenjivanje

Napraviti tabelu sa imenim učenika.Navesti osnovne kriterijume koje pratimo:čitanje recepta,prepoznavanje lijekova, tumačenje recepta,davanje uputstva o korištenju lijeka,komunikacija i dodatna aktivnost (dopunjavanje drugi,odgovori na dodatna podpitanja).Za svaku aktivnost navesti kako se učenik snaša: NE BAŠ DOBRO,POVRŠNO-PREPOZNAJE, DOBOR, JAKO DOBRO.

Na kraju učenicima izložiti zabilježeno i dati ocjene.

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

Zadaća u prilogu detaljnog opisa realizacije.

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije teme

Učenicima tokom predavanja,demonstrirati načine aplikacije međusobno i puteme video.

Preporučujem jako jasan sadržaj u „Priručnik za stažere diplomirane farmaceute

N. Nikolić, M. Stojić“

Metode i tehnike

Metoda razgovora

Metoda demonstracije

Collections

Priprema za čas - Srednja škola

Prosečna ocena

5